

Hallitusohjelman mahdollisuudet Kuusikkokuntien työllisyydenhoitoon

Eveliina Pöyhönen

Hallituksen painopistealueet

- Köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen
 - Työ on parasta sosiaaliturvaa. Työmarkkinoita, verotusta ja sosiaaliturvaa on kehitettävä osallisuuden ja työllisyyden näkökulmasta. Suomen tulevaisuuden menestys ja hyvinvointi nojaavat yhteiskunnan korkeaan työllisyysasteeseen, sosiaaliseen eheyteen ja tasa-arvoisuuteen.
- Julkisen talouden vakauttaminen
 - Julkisen talouden kestävyden kannalta ratkaisevaa on se, että mahdollisimman moni työikäinen on työssä.

...jatkuu

- Kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen
 - Korkean työllisyyden takaamiseksi hallitus tehostaa toimia työttömyyttä vastaan.
 - Työttömien työkyvyn ylläpitoon ja työmarkkinavalmiuksien parantamiseen panostetaan. Työnteon esteet ja työllistymisen kynnykset poistetaan ja kannustavuutta lisätään. Työelämän joustavuutta sekä osatyökykyisten ja vammaisten mahdollisuuksia työntekoon kehitetään. Nuoriso-työttömyyttä ja työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien määrää vähennetään.

Hyvinvointipolitiikka: Köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan

- Hallitus toimii voimakkaasti köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan. Tämä edellyttää eri sektorien ja hallinnonalojen yhteisiä toimia, työllisyyden, työkyvyn ja osallisuuden vahvistamista sekä sosiaali-
turvasta huolehtimista.
- Käynnistetään poikkihallinnollinen syrjäytymistä, köyhyyttä ja terveysongelmia vähentävä toimenpideohjelma.
- Käynnistetään kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma (KASTE II) painopisteinä muun muassa syrjäytymisen ehkäisy

Hyvinvointipolitiikka: Osaksi kaikkea päätöksentekoa

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä eriarvoisuuden vähentäminen otetaan huomioon kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja sisällytetään kaikkien hallinnonalojen ja ministeriöiden toimintaan.

Hyvinvointipolitiikka: Kannustava sosiaaliturva

- Työn vastaanottamisen kannusteiden parantamiseksi etsitään keinoja parantaa työtulojen ja sosiaaliturvan yhteensovitusta päämääränä työllisyysasteen nosto. Vähennetään edelleen toimeentuloturva-etuuksien hakemiseen ja maksatukseen liittyvää byrokratiaa.

Hyvinvointipolitiikka: Palvelurakenteen kehittäminen

- Sosiaali- ja terveydenhuollon laadukkaiden, vaikuttavien ja oikea-aikaisten palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta osana kuntarakenteen uudistamista.
- Kunnat ja sosiaali- ja terveydenhuoltoalueet vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluista sekä osasta sosiaalihuollon tehtävistä tavoitteena mahdollisimman laajan palvelukokonaisuuden muodostuminen.

Hyvinvointipolitiikka: Aikuissosiaalityön vahvistaminen

- Jatketaan sosiaalihuollon lainsäädännön kokonaisuudistusta.
- STM kehittää heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden parissa tehtävää aikuissosiaalityötä osana sosiaalihuollon lainsäädännön kokonaisuudistusta ja KASTE II -ohjelmaa

Hyvinvointipolitiikka: Osatyökykyiset töihin

- Hallitus painottaa työkyvyttömyyden ehkäisemistä ja osatyökykyisten työmahdollisuuksien parantamista työurien pidentämisessä. Erityistä huomiota kiinnitetään mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisyyn ja hoidon tehostamiseen, hoitoonohjaamiseen työpaikoilla ja sen toteutumiseen sekä työhön paluun helpottamiseen.
- Parannetaan mahdollisuuksia tehdä osa-aikatyötä edistämällä osittaisen sairauspäivärahan, osittaisen kuntoutustuen ja osatyökyvyttömyyseläkkeen käyttöä.

Hyvinvointipolitiikka: Matalan kynnyksen palvelut

- Kehitetään ja otetaan käyttöön matalan kynnyksen sosiaali- ja terveydenhoitopalveluja.
- Kehitetään mielenterveyspalvelujen saatavuutta ja erityisesti matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja uudistamalla mielenterveyslakia. Jatketaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämisohjelman (Mieli) toimeenpanoa sekä masennuksen ehkäisyyn ja masennuksesta aiheutuvan työkyvyttömyyden vähentämiseen tähtäävässä hankkeessa (Masto) kehitettyjen käytäntöjen juurruttamista. Tuetaan osatyökykyisten työssä jatkamista ja työhön pääsyä.

Hyvinvointipolitiikka: Kuntoutus

- Parannetaan monialaisen kuntoutuksen (mm. ammatillinen, sosiaalinen, lääkinnällinen) asiakaslähtöisyyttä. Selkiytetään kuntoutuksen järjestämis- ja rahoitusvastuita sekä kuntoutusprosessia kuntoutujan näkökulmasta. Laaditaan selvitys monialaisesta kuntoutuksesta.
- Kuntoutuksen onnistumisen parantamiseksi varmistetaan oikea-aikaisen ja viivytyksettömän kuntoutuksen toteutuminen.
- Tehostetaan terveydenhuollon, sosiaalivakuutuksen ja kuntoutuksen eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja raportointia niin, että muodostetaan asiakkaiden kannalta tavoitteelliset ja toiminnalliset hoito- ja palveluketjut, joiden kokonaiskustannukset ovat järjestämisvastuussa olevilla tahoilla hallinnassa. Asiaa selvitetään työryhmässä.

Hyvinvointipolitiikka: Romanit ja vammaiset henkilöt

- Käynnistetään romanipoliittisen ohjelman (ROMPO) toimeenpano. Erityisiä toimia kohdistetaan romanien koulutustason ja työllisyyden edistämiseen, asumisongelmien ratkaisemiseen sekä romanilasten, -nuorten ja -perheiden osallisuuden edistämiseen.
- Jatketaan vammaispoliittisen ohjelman (VAMPO) toimeenpanoa. Erityisinä kohteina ovat säädösmuutosten valmistelu ja voimaansaattaminen YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen ratifioimiseksi, vammaisten työllistymisen edistäminen, esteettömyyden lisääminen sekä vammaistutkimuksen vahvistaminen.

Hyvinvointipolitiikka: Työttömien terveydenhuolto

- Työttömien terveydenhuoltopalveluja kehitetään ja lisätään työ- ja elinkeinoministeriön työryhmän ehdotuksen pohjalta. Työttömien terveystalvelujen kehittämisessä pääpaino tulee olla työllistymistä tukevista toiminista.

Työllisyyspolitiikka: Nuorten yhteiskuntatakuu

- Toteutetaan nuorten yhteiskuntatakuu niin, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Hallitus käynnistää TEM:n, OKM:n ja STM:n yhteisen hankkeen.

Työllisyyspolitiikka: TYP ja kuntakokeilu

- Työ- ja elinkeinotoimistojen, Kelan ja kuntien yhteinen työvoiman palvelukeskusten toimintamalli ulotetaan koko maahan. Palvelukeskusten toimintamallista säädetään lailla ja niiden rahoitus turvataan.
- Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi käynnistetään hallituskauden kestävä määräaikainen kokeilu, jossa viimeistään 12 kuukauden työttömyyden jälkeen työllisyyden hoidon päävastuu siirretään kunnalle tai kunnille yhteisvastuullisesti.

Työllisyyspolitiikka: Osatyökykyiset töihin

- Toteutetaan toimintaohjelma osatyökykyisten työmarkkinoille osallistumisen edistämiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Parannetaan välityömarkkinoiden toimintaa lisäämällä kuntien, yritysten, sosiaalisten yritysten ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia osatyökykyisten henkilöiden työllistämiseen.

Aluekehitys: Uuden rakennerahastokauden linjaukset

- Euroopan sosiaalirahaston painopistealueina ovat vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistäminen ja työvoiman osaamisen kehittäminen. ESR-varoilla edistetään myös maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista.

Kilpailupolitiikka: Hankintalaki ja SGEI-palvelut

- Hankintalaki uudistetaan niin, että kuntien suora hankintamahdollisuudet lisääntyvät ja työllisyys- ja terveystaloudelliset, sosiaaliset ja muut laatu tekijät sekä innovaatio- ja ympäristöpoliittiset näkökohdat otetaan paremmin huomioon julkisissa hankinnoissa.
- EU:ssa valmisteltavana olevan SGEI-normiston vaikutukset kansalliseen kilpailulainsäädäntöön arvioidaan minkä jälkeen säädetään puitelaki yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvistä palveluista (SGEI).

Yhteenveto

Hallitusohjelma korostaa

- hyvinvointipoliittisen näkökulman huomioimista kaikessa politiikassa
- osatyökykyisten töissä pysymistä ja töihin pääsyä
- työ- ja toimintakyvyn tukemista (päihde- ja mielenterveyspalvelut, kuntoutus, terveyspalvelut)
- työllisyyspolitiikan suuntaamista enemmän vaikeimmin työllistyviin
- monialaista yhteistyötä (esim. TYP-mallin lakisääteistäminen)
- kannustavaa sosiaaliturvaa

Hallitusohjelman mahdollisuudet kuntien työllisyydenhoitoon

- TYP-mallin laajentaminen ja kehittäminen
- Kuntakokeilu
 - kuntalähtöiset innovaatiot
- Aikuissosiaalityön kehittäminen
 - rahoitusmahdollisuuksia KASTE II- ja ESR-ohjelmien kautta
- Sosiaalisen näkökulman vahvistuminen hankintalaissa ja SGEI-säätelyssä
- Väli työmarkkinoiden toiminnan kehittyminen
 - vaikeimmin työllistyvien työllistäminen ja osaamisen kehittäminen tulevan rakennerahastokauden pääpainopistealue

Lopuksi

- STM asettaa työryhmän selvittämään työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistamistarpeita
 - sosiaalihuoltolaki, laki kehitysvammaisten erityishuollosta, laki kuntouttavasta työtoiminnasta, vammaispalvelulaki
 - suhde TE-hallinnon lainsäädäntöön ja palveluihin
- STM käynnistää kuntouttavan työtoiminnan sisällön ja laadun kehittämisen ja sitä kautta kuntaohjauksen vahvistamisen
 - käsikirjan päivittäminen
 - laatukriteereiden kehittäminen

KIITOS!

eveliina.poyhonen@stm.fi